

Sayın Merkez Bankası Başkanı, Sayın Meclis Başkanım, Değerli Meclis üyeleri,
basınımızın değerli temsilcileri;
Hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime Ramazan ayını tebrik ederek başlıyor, ülkemize ve tüm insanlığa huzur,
afetlerden uzak, hoşgörü, cömertlik, sağduyu ve barış getirmesini diliyorum.

Şu anda; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temellerini sağlamlaştıran kararların alındığı,
Atatürk ilke ve devrimlerinin gerçekleştirildiği, önemli yasaların ve uluslararası
anlaşmaların imzalandığı, 6 gün 36 saat 33 dakika boyunca "Büyük Nutuk"un
okunduğu "vatanı kuran ve kurtaran" inkılap meclisindeyiz.

Bu meclis, cumhuriyetin ilelebet yaşayacağı bir ortam yaratmak ve Türk milletini
modern uygarlık seviyesinin üzerine çıkarmak için çağdaş devrimleri hayata
geçirmiştir.

Esareti içine sindiremeyen, yabancı bir doku gibi reddeden; fikri hür, vicdanı hür; tek
kaygıları vatan olan vekillerin sıralarında oturuyoruz.

1924 yılında bu sıralarda oturan vatanseverlerin sahip olduğu ruhla; Cumhuriyet'i ve
onun değerlerini korumak ve daha da yukarı götürme bilinciyle çalışmak, üretmek
zorundayız.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözlerini sizlerle paylaşmak istiyorum.

*"Türkiye'mizi layık olduğumuz düzeye eriştirebilmemiz için mutlaka ekonomimize
birinci derecede önem vermek zorundayız. Çünkü zamanımız tamamen bir ekonomi
devresinden başka bir şey değildir."*

*"Siyasi ve askerî zaferler ne kadar büyük olursa olsun, ekonomik zaferlerle
taçlandırılmazlarsa kazanılacak başarılar yaşayamaz, az zamanda söner.*

*Bu kuvvetli ve parlak zaferimizi de taçlandıracak olan bayındırlık yolunda sonuç
alabilmek için, ekonomik egemenliğimizin sağlanması ve güçlendirilmesi gerekir."*

“Çalışmadan, yorulmadan ve üretmeden, rahat yaşamak isteyen toplumlar; evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini, daha sonra da istiklal ve istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.”

Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne çok önemli mesafeler ve kazanımlar elde ettik.

1923 yılında 13 milyon nüfusu ile kişi başına düşen gelirimiz 43 dolardı.

Bu gün 85 milyonu aşan nüfusuyla kişi başı 10 bin 655 dolar gelir seviyesine yükseldi.

577 milyon dolar olan milli gelirimiz de 790 milyar dolar seviyesine yükselmiştir.

1927 yılında 65.245 olan işletme sayısı bugün 1,7 milyona ulaşmıştır.

Sayın Başkan Değerli Meclis Üyeleri,

Cumhuriyetin ilk yıllarında ekonomi politikası iki temel kavrama odaklanmıştı:

Tam bağımsızlık ve millilik.

Ekonomik bağımsızlığı sağlamak ve çağdaş bir ulus devleti kurmak öncelikli amaç olarak benimsenmişti.

Yine Atatürk'ün sözleriyle, “sanayileşmenin, en büyük milli davalarımız arasında” olduğu belirlenmişti.

Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren ülke sathına yayılan sanayileşme ile topyekûn bir kalkınma hedeflenmişti.

Kurucu iktidar, sanayileşmeyi ekonomik güçlenmenin esas aracı saymakta ve bağımsızlıkla eş anlamlı kılmaktaydı.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılına girerken halen temel hedefimiz sanayileşmektir.

Tam bağımsızlık, üreten ülke olmakla, yerli ve milli üretimle gerçekleşir.

Biz sanayiciler, bu düsturla bıkmadan yorulmadan üretmeye ve katma değer yaratmaya devam edeceğiz.

Bizler üretmeliyiz, vatandaşlarımız da ithal malı yerine yerli malı tercih etmelidir.

Aynı sorumluluğu kamu adına satın alma görevi yapanlar da taşımalıdır.

Fakat burada çok önemli bir nokta daha var.

Atatürk, sanayileşme atılımını başlatırken, önemli bir kriteri net olarak ortaya koymuştur. O'nun cümleleriyle:

“Çalışması ve yaşaması için, iktisadi elemanları ülkemizde mevcut olan büyük, küçük her çeşit sanayiye kuracağız ve işleteceğiz.

En başta vatan savunması olmak üzere, ürünlerimizi değerlendirmek ve en kısa yoldan, en ileri ve müreffeh Türkiye idealine ulaşabilmek için bu bir mecburiyettir.” demiştir.

Bu anlatım, “iktisadi elemanları ülkemizde mevcut olan” vurgusu itibarı ile çok önemlidir. Değerli konuklar, yerli ve milli üretimin özü esasen buradadır.

Üretimde kullanılan girdilerin ve sermaye mallarının ülke içinde mevcut olması koşulu; Ekonomik sorunların yegâne çözüm yoludur.

O halde Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında, yeni bir sanayileşme hamlesi yaparken, üretimde yerli payını ve katma değeri arttıracak politikaları uygulamamız gerektiği çok açıktır.

Sayın Başkan Değerli Meclis Üyeleri,

Sürdürülebilir büyüme ve sanayileşmenin temel paradigması; “teknoloji ve inovasyona” dayalı, “yeşil ekonomi ve dijital dönüşüm ”dür.

Günümüzde dış piyasalarda yoğun rekabet yaşanmaktadır.

Sektörlerin çığır açan teknolojileri ve güncel gelişmeleri yakından takip etmesi gerekmektedir.

İçinde bulunduğumuz dönemde dünya ticaretinde yüksek teknoloji ürün ve hizmetlerin payı artarken, ne yazık ki ülkemizde oldukça düşük düzeydedir.

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken, göz önünde bulundurmamız gereken diğer bir husus;

Deprem başta olmak üzere, doğal afetlere karşı dirençli ve her açıdan hazırlıklı bir yeniden yapılanmadır.

Bu noktada, hepimizi yasa boğan depremlerin yol açtığı insani yıkımın acısını ilk günkü yoğunluğu ile yüreğimizde taşıyoruz.

Felaketin ilk gününden itibaren Ankara Sanayi Odası olarak başlatmış olduğumuz seferberliğe devam ettiğimizi ifade etmek istiyorum. Allah bir daha böyle acılar yaşatmasın.

700 binden fazla bina hasar görmüş, iletişim ve enerji alt yapısı büyük zarara uğramış. Önemli maddi kayıplar oluşmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Raporu yayınlamıştır.

Bu raporda Türkiye ekonomisine afet maliyetinin yaklaşık 104 milyar dolar düzeyinde olduğu belirtilmiştir.

Aynı zamanda bu maddi hasar uzun dönemli refah kaybı ortaya çıkaracaktır.

Marmara Denizi'ne kıyısı olan illerimizde gerçekleşmesi beklenen deprem, ülkemizde büyük endişe uyandırmaktadır.

Marmara, hem nüfusun hem de ekonomik faaliyetin en yoğun olduğu bölgemizdir.

Beklenen deprem, İstanbul ile birlikte toplam 7 ilimizde yaklaşık 7,5 milyon hanedeki 24 milyondan fazla insanı doğrudan etkileyecektir.

Söz konusu 7 ilimizin gayri safi yurtiçi hasılaya toplam katkısı %43'ün üzerindedir.

Bu iller; sınai hasılda %44; imalat sanayisinde %47; hizmet sektöründe %52'nin üzerinde paya sahiptir.

2022 yılında 7 il toplamda 157 milyar dolarla ülkemizin toplam ihracatının %62'sini gerçekleştirmiştir.

Finans ve sigorta hizmetlerinde 7 ilin payı yaklaşık %66'dır.

Üretim ve ihracat açısından çok önemli olan tedarik zinciri merkezlerinin çoğu ile bankacılık sektörünün merkezi bu bölgede bulunmaktadır.

Bütün bunlar beka sorunu olarak nitelendirilebilecek ölçüde büyük ve telafisi zor ekonomik ve sosyal kayıplara yol açacağını göstermektedir.

Meslek komiteleri ortak toplantısında ortaya koyduğumuz çözüm önerilerinin

Cumhurbaşkanlığı'nın deprem sonrasındaki hasar raporunda da yer alması

teşhislerimizin doğruluğunun göstergesidir.

Cumhurbaşkanlığı'nın raporunda, bizim söylediğimiz önerileri metinden alıntılıyarak aktarıyorum:

"Sanayi tesislerinin deprem bölgesi olan Marmara bölgesinden diğer bölgelere taşınması, bu şekilde hem oluşması muhtemel deprem zararının azaltılması hem de plansız şehirleşmeden kaynaklanan diğer ekonomik ve çevresel problemlerin azaltılması"

"Depremi etkileri sadece deprem bölgesi ile sınırlı kalmamakta, depremden dolayı göç eden nüfusun gittiği illerde de barınma, gelir, eğitim, istihdam, gidilen ille sosyal uyum ve benzeri sorunlar görülebilmektedir.

Bu nedenle deprem illeri yanında göç edilen illerde de tedbirlerin alınması ihtiyacı bulunmaktadır.

Depreme bağlı olarak göç alan ve göç veren iller için ayrı planlamalar yapılması önemlidir".

Ülkemizin yeniden yapılanma sürecinde iş dünyası ile devlet kurumlarımızın uyum içerisinde bulunmasının önemini bu vesile ile vurgulamak istiyorum.

Olası Marmara depreminde finansal sistemin aksamasına ilişkin önemli bir diğer önerimiz;

Bu anlamda Merkez Bankası, Türkiye Varlık Fonu ve şirketler ile kamu bankası genel müdürlüklerinin İstanbul Finans Merkezine taşınma kararı tekrar gözden geçirilmelidir.

Bu uygulama, deprem beklenen bölgede nüfusu artırmamak adına da oldukça önemlidir.

Sayın Başkan Değerli Meclis Üyeleri,

Depremi 2023 yılında büyümeyi yüzde 1,4 oranında negatif yönde etkileyeceği tahmin edilmektedir.

Şubat ayında imalat sanayi firmalarının geleceğe yönelik üretim ve sipariş beklentilerine olumsuz etkiler kısmen yansımıştır.

Reel kesim ve sektörel güven endekslerinde de Şubat ayında aylık bazda düşüş gerçekleşmiştir.

İç ve dış talepteki yavaşlama iktisadi faaliyetleri zayıflatmaktadır.

Bu durum cari denge ve ekonomik faaliyetleri olumsuz yönde etki etmektedir.

Bu etkiler de makro verilere yansımaya başladı.

2023 yılı Şubat ayında dış ticaretimiz bir önceki aya ve yıla göre geriledi.

Şubat ayında ihracat bir önceki aya göre 738 milyon dolar, yıla göre ise 1,3 milyon dolar azaldı.

İhracatın ithalatı karşılama oranı bir önceki yıla göre 10,9 puan gerileyerek %60,5 seviyesinde yer aldı.

Cari işlemler açığımız oldukça yüksek seviyede seyretmeye devam ediyor.

Cari işlemler dengesinin sürdürülebilir seviyelerde kalıcı hale gelmesi, fiyat istikrarı için büyük önem arz etmektedir.

Sürdürülebilir bir büyüme ortamı, ancak makroekonomik istikrarın varlığında tesis edilebilir.

Makroekonomik istikrar ise fiyat istikrarına bağlıdır.

Temel amacı fiyat istikrarını sağlamak olan Merkez Bankamızın;

Bu yöndeki sadeleşme adımlarına devam etmesi, piyasa ile güçlü iletişim kurması, doğru yönlendirmesi ve piyasasının önünde olması gerekiyor.

Makroekonomik yapının kalıcı olarak dengelenmesi için enflasyon sorununun önceliklendirilmesi gerekiyor.

Enflasyonun yarattığı belirsizlik, yatırım ve dayanıklı mal satın alma konusunda çekingen davranılmasına neden oluyor.

Enflasyon seviyesindeki artış üreticinin fiyat yapabilme kabiliyetini ciddi anlamda azaltmaya devam diyor.

Üretim maliyetleri artarken, işletme sermaye ihtiyacı da her geçen gün daha da artmaya devam ediyor.

Lakin bunun karşısında firmaların finansmana ulaşabilme zorlukları da artıyor.

Merkez Bankası'nın faiz indirimine gitmesi reel sektörün likiditeye ulaşması açısından önemli bir adımdır.

Buna rağmen özel bankaların piyasayı fonlamada çekimser kalması karşımızda önemli bir sorun olarak durmaktadır.

Yurt içi kredilere erişimde yaşanan zorluğun yanında, sanayicilerimiz yurt dışı teminat mektuplarını temin etmekte de bazı sorunlar yaşıyorlar.

Bütüncül olarak baktığımızda, kredi genişlemesine bağlı ekonomik model uygulayan bir ülkeyiz.

Krediye ulaşma imkânları genişledikçe büyüme artacaktır. Beklentimiz; kamu bankalarının yanında özel bankaların da piyasayı uygun bir faiz oranı ile fonlamasıdır. Yüksek enflasyon ortamında yurtiçi yerleşiklerin gelecek kaygısı ve Türk Lirasına güven sorunu, tasarruflarını dövizde endeksli olarak değerlendirmeleri önemli bir risk.

Dolarizasyon ekonomide, enflasyon, faiz, yatırım, büyüme ve istikrar politikalarının etkinliğini olumsuz yöne etkilemektedir.

Ekonomide güven unsurlarının artmasının dolarizasyon sürecinin azalmasında etkili olacağını düşünüyorum.

Öte yandan, Merkez Bankası tarafından döviz kuruna karşı alınan tedbirlerin tek başına yeterli olmadığını düşünüyorum.

Merkez Bankası'nın özellikle üretimin devamlılığı açısından reel sektörün öncelikleneceği bir para politikasına ağırlık vermesi beklentimizdir.

Son günlerde ekonomi medyasında sıkça dile getirilen ikili kur uygulaması eğer hayata geçirilecek ise, üretici ve ihracatçılar gözetilerek devreye alınması gereklidir.

Üreten bir ekonomiye dönüşmemiz demek, gençlerimiz ve kadınlarımız başta olmak üzere, toplumun bütün kesimlerini kapsayan bir refah artışı sağlamak demektir.

Uzun vadeli, güvenilir, istikrar ve verimlilik odaklı insan merkezli politikalar;

Aziz ülkemizi, aziz insanımızı layık olduğu sosyal ve ekonomik kalkınmışlık düzeyine taşıyacaktır.

Değerli Konuklar, bu yoğun duygu ve düşüncelerle, şu anda bulunduğumuz İnkılap Meclisinde, ülkemizin gündemine ilişkin konuşmama burada son verirken;

Cumhuriyetimizin 100. yıl dönümünü kutluyor;

Başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, tüm şehitlerimizi, gazilerimizi ve kahramanlarımızı saygı, minnet ve şükranla anıyorum.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Sayın Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu'na, yoğun programı içinde bize zaman ayırdığı için teşekkür ediyorum.

Ayrıca bu kıymetli mekânı bizlere tahsis eden, Kültür ve Turizm Bakanımıza ve tüm bakanlık bürokratları ile müze yönetici ve çalışanlarına gösterdikleri yakın ilgiden dolayı teşekkür ediyor,

hepinizi saygıyla selamlıyorum.